

Subjectieve Monitoring Zwerfafval 2018

Auteurs:

Rick Heldoorn
Rick Nijkamp

Datum:

12-12-2018

Referentienummer:

H5896

KANTAR PUBLIC=

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Inhoudsopgave

Subjectieve Monitoring Zwerfafval 2018	1
Inhoudsopgave	2
Samenvatting	3
Inleiding	5
1. Zwerfafval het vaakst genoemd als probleem dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken	7
2. Mate waarin Nederlanders aangeven zwerfafval te zien, is niet veranderd in 2018	11
3. Men stoort zich in 2018 vaker aan zwerfafval omdat het slecht is voor het milieu en gevaarlijk voor dieren	16
4. Meerderheid Nederlanders vindt niet dat het schoonhouden van Nederland vooral een taak is van de overheid	19
5. Bijna alle Nederlanders vinden het op straat gooien van afval asociaal	22
6. Bijlagen	24
6.1. Onderzoeksverantwoording	25

Samenvatting

Dit rapport bevat de onderzoeksresultaten van een kwantitatief onderzoek onder het algemeen Nederlands publiek naar de gepercipieerde hoeveelheid zwerfafval in Nederland. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Rijkswaterstaat.

De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat het aandeel Nederlanders dat Nederland schoon vindt – ongeveer een kwart – gelijk is gebleven aan het aandeel in 2017. Ook de frequentie waarmee men zegt wel eens zwerfafval te zien, is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. Daarentegen zegt men in 2018 vaker dat zij Nederland niet schoon vinden als het gaat om zwerfafval dan in 2017 het geval was.

In onderstaande samenvatting bespreken we de meest opvallende resultaten uit het onderzoek.

Ontwikkelingen in 2018

In 2018 zien we dat men Nederland vaker niet schoon vindt, als het gaat om zwerfafval, dan in 2017 het geval was. Net als in 2017 noemen Nederlanders in 2018 zwerfafval als het belangrijkste probleem dat de overheid als eerste in hun wijk zou moeten aanpakken. Het percentage Nederlanders dat zwerfafval als belangrijkste probleem noemt, is in 2018 toegenomen ten opzichte van 2017.

De belangrijkste bevindingen staan hieronder. Veel van de bevindingen in dit rapport komen overeen met de bevindingen uit 2017.

Circa de helft van de Nederlanders vindt Nederland niet schoon als het gaat over zwerfafval

Ongeveer een kwart van de Nederlanders vindt Nederland schoon wat betreft zwerfafval; circa de helft van de Nederlanders vindt dit echter niet. 55-plussers vinden Nederland vaker niet schoon als het gaat om zwerfafval dan mensen jonger dan 55 jaar; hoger opgeleiden vinden Nederland juist vaker schoon.

Met betrekking tot de verschillende soorten zwerfafval vindt men Nederland relatief vaak schoon als het gaat om voedselresten en papier, en het minst schoon als het gaat om drink- en eetverpakkingen voor consumptie onderweg, sigarettenpeuken, afhaalmaaltijdverpakkingen en kauwgom. Qua locaties vindt men sport- en evenementencomplexen, scholen en buurt- en/of wijkwinkelgebieden het vaakste schoon. Parkeerplaatsen langs auto(snel)wegen vindt men het vaakst niet schoon, gevolgd door stations of bushaltes en horeca- en uitgaansgebieden.

Frequentie waarmee men zwerfafval zegt te zien, is stabiel

Het percentage mensen dat zegt dagelijks zwerfafval te zien, is in 2018 niet veranderd ten opzichte van 2017. De mate waarin men aangeeft wel eens zwerfafval te zien, verschilt echter per woongebied. Mensen in niet-stedelijke gebieden geven relatief minder vaak aan dagelijks zwerfafval te zien dan mensen in zeer sterk stedelijke gebieden. Tevens zeggen 55-plussers minder vaak zwerfafval tegen te komen dan 12- tot en met 17-jarigen.

Drie op de tien mensen die wel eens zwerfafval zien, storen zich hier dagelijks aan

Van de mensen die wel eens zwerfafval zien, zegt bijna iedereen zich daaraan te storen; drie op de tien personen storen zich hier zelfs dagelijks aan. Men stoort zich voornamelijk aan zwerfafval, omdat het getuigt van onverschilligheid en omdat het vies en rommelig is. Men stoort zich er het meest aan als men ziet dat andere mensen afhaalmaaltijdverpakkingen weggooien, gevolgd door eet- en drinkverpakkingen voor onderweg.

Schoonhouden van Nederland niet alleen een taak van de overheid

Circa de helft van de Nederlanders is het oneens met de stelling dat het schoonhouden van Nederland vooral een taak is van de overheid. Ruim acht op de tien Nederlanders geven aan dat zij zelf medeverantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van hun omgeving. Tevens zeggen vier op de tien mensen mee te willen helpen om hun buurt schoon te maken en te houden; vier op de tien zeggen ook regelmatig zwerfafval in hun nabije omgeving te verwijderen. Ouderen zeggen wel vaker bereid te zijn om zich in te zetten om zwerfafval te voorkomen en te beperken.

Een meerderheid van de Nederlanders vindt dat er in hun woonplaats voldoende faciliteiten zijn om zwerfafval te voorkomen. Ruim een derde zegt echter dat er te weinig openbare prullenbakken zijn in hun omgeving; slechts drie op de tien personen vinden dat er voldoende wordt ondernomen om zwerfafval te voorkomen.

Bijna alle Nederlanders vinden het op straat gooien van afval asociaal

Bijna alle Nederlanders zeggen dat zij altijd proberen om hun afval in een prullenbak te gooien en dat zij het op straat gooien van afval asociaal vinden. Driekwart van de Nederlanders staat dan ook achter het uitdelen van hogere boetes voor het veroorzaken van zwerfafval; onder jongeren is het draagvlak voor hogere boetes echter lager dan onder 55-plussers. Ondanks dit alles zegt een tiende van de Nederlanders wel eens iets op de straat te gooien, terwijl zij weten dat dit niet hoort. Het aandeel mensen dat zegt wel eens iets op straat te gooien, vertoont echter wel een licht dalende trend.

Inleiding

In opdracht van Rijkswaterstaat heeft Kantar Public de landelijke subjectieve zwerfafvalmonitor uitgevoerd om de voortgang en het effect van de inspanningen rond het voorkomen van zwerfafval in Nederland te kunnen volgen en vaststellen. Deze landelijke zwerfafvalmonitor bestaat uit de objectieve meting (naar de feitelijke situatie in de openbare ruimte) en een subjectieve meting (naar de mening/beleving van burgers). Op basis van deze monitor moet vastgesteld worden of de openbare ruimte in Nederland "meetbaar schoner wordt". Deze monitor is vanaf 2008 jaarlijks uitgevoerd. Dit rapport bevat de resultaten van de subjectieve monitoring zwerfafval, ofwel belevingsmonitor, van de twee metingen in 2018. De resultaten van 2018 zullen worden vergeleken met de resultaten uit de periode 2008-2017. Daarnaast worden er (wanneer relevant) uitsplitsingen gemaakt op basis van achtergrondvariabelen, zoals geslacht, leeftijd, sociale klasse en stedelijkheid van de gemeente.

Samen met de resultaten van de objectieve metingen vormen de resultaten van de subjectieve monitoring een basis voor beleidsontwikkeling. Deze subjectieve monitoring wordt jaarlijks uitgevoerd met als doel trends en ontwikkelingen te kunnen volgen.

De methode is, op enkele wijzigingen in het aantal vragen na, identiek aan de metingen zoals gedaan in de periode 2008-2017¹. De meting wordt uitgevoerd door middel van een online vragenlijst die, in verband met de seizoensinvloeden, verspreid over het jaar in twee metingen wordt uitgevoerd onder een voor Nederland representatieve groep van ongeveer 2.000 respondenten per jaar.

De hoofdvraag van de belevingsmonitor luidt: Is Nederland wat betreft zwerfafval schoner geworden naar de mening van het algemeen Nederlands publiek? Uit de resultaten van 2018 blijkt dat men niet vindt dat de hoeveelheid zwerfafval is afgenomen. Het aantal mensen dat zegt Nederland niet schoon te vinden wat betreft zwerfafval in het algemeen is in 2018 juist toegenomen ten opzichte van 2017; de frequentie waarmee men zegt zwerfafval tegen te komen is echter niet veranderd ten opzichte van vorig jaar.

Leeswijzer

De opbouw van het rapport is als volgt. We starten met de huidige schoonbeleving op hoofdlijnen: hoe schoon vindt men Nederland in het algemeen, welk soort afval komt men tegen en op welke plaatsen? Daarna toont hoofdstuk 2 of men in de loop van de jaren minder zwerfafval is gaan zien en in hoeverre men zwerfafval ziet en zich eraan stoort. In hoofdstuk 3 gaan we verder in op de redenen waarom men zich aan zwerfafval stoort en de mate waarin men zich stoort aan verschillende soorten zwerfafval. Hoofdstuk 4 gaat over de verantwoordelijkheid voor het zwerfafval: wat doen de overheid en de gemeenten en in hoeverre is men zelf bereid om een bijdrage te leveren? Daarna bespreekt hoofdstuk 5 de houding van Nederlanders tegenover zwerfafval en in welke mate zij zelf vervuilend gedrag vertonen.

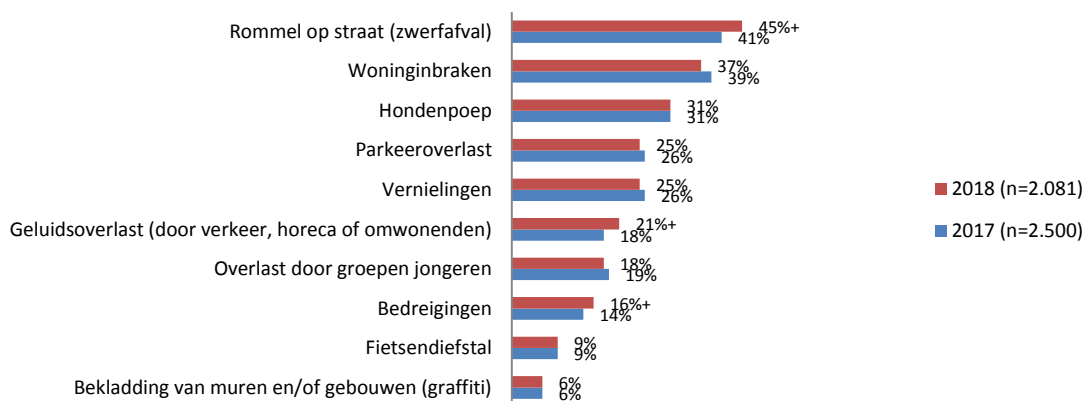
¹ Tussen 2012 en 2013 en tussen 2015 en 2016 heeft een wisseling plaatsgevonden van het onderzoeksbureau dat de meting uitvoerde. Zelfs als de steekproef en vragenlijst exact gelijk blijven, kan dit leiden tot een zogenaamd 'bureau-effect'. Dat heeft te maken met verschillende manieren om deelnemers voor onderzoekspanels te werven en de wijze waarop vragen aan de respondent worden voorgelegd. Verschillen in uitkomsten tussen deze jaren betekenen daarom niet automatisch dat de samenleving van mening veranderd is. In de grafieken waar we de resultaten tussen verschillende jaren vergelijken, geven we met een ~-teken de momenten aan waarop een wisseling plaatsvond van het onderzoeksbureau. Verschillen in uitkomsten tussen deze jaren moet men daarom voorzichtig interpreteren.

Waar relevant zal er in dit rapport gecategoriseerd worden naar achtergrondkenmerken zoals: geslacht, leeftijd, stedelijkheid, opleidingsniveau, en metingsjaar. Als de grafiek een uitsplitsing weergeeft op achtergrondkenmerken geven we met een + (hoger) of - (lager) aan of een groep significant afwijkt van de overige groepen met een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Als de grafiek een uitsplitsing weergeeft naar jaren geeft een + (hoger) of - (lager) een significant verschil aan ten opzichte van het voorgaande jaar. In de tekst spreken we alleen over verschillen die significant zijn. Een significant verschil wil zeggen dat het niet aannemelijk is dat het verschil op toeval berust, het verschil is daarom betekenisvol.

1. Zwerfafval het vaakst genoemd als probleem dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken

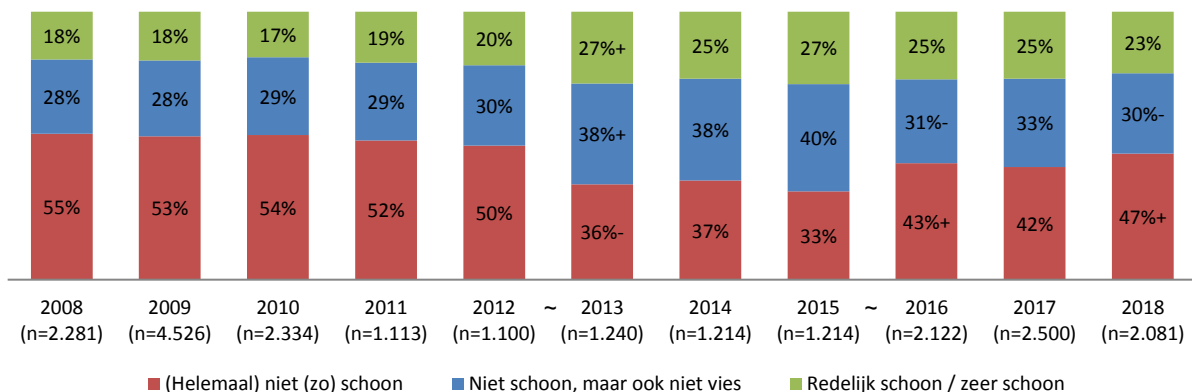
Net als in 2017 noemen Nederlanders in 2018 zwerfafval als het belangrijkste probleem dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken in hun wijk. Het percentage Nederlanders dat zwerfafval als belangrijkste probleem noemt, is in 2018 toegenomen ten opzichte van 2017 (van 41% in 2017 naar 45% in 2018). Zwerfafval wordt zowel door mensen binnen de bebouwde kom (44%) als buiten de bebouwde kom (47%) genoemd als belangrijkste probleem. Zwerfafval ziet men als een belangrijker probleem (45%) dan woninginbraken (37%), hondenpoep (31%), parkeeroverlast (25%) en vernielingen (25%). In zeer sterk stedelijke gebieden geeft meer dan de helft van de mensen (54%) aan dat de overheid als eerste zwerfafval zou moeten aanpakken in hun wijk; in weinig stedelijke gebieden is dit ruim een derde (39%).

Q001: Welke van de onderstaande problemen vindt u dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken in uw wijk? Basis: alle respondenten (max. 3 antwoorden).

Als we vragen of men Nederland schoon vindt wat betreft zwerfafval zien we dat bijna de helft van de Nederlanders (47%) aangeeft Nederland **niet** schoon te vinden. Net als in 2017 vindt slechts een kwart (23%) Nederland wel schoon; drie op de tien ondervraagden (30%) vinden Nederland niet schoon, maar ook niet vies. Het percentage mensen dat Nederland niet schoon vindt, is in 2018 toegenomen ten opzichte van 2017 (van 42% naar 47%). Het percentage mensen dat Nederland niet schoon, maar ook niet vies vindt, is afgenomen van 33% in 2017 tot 30% in 2018.

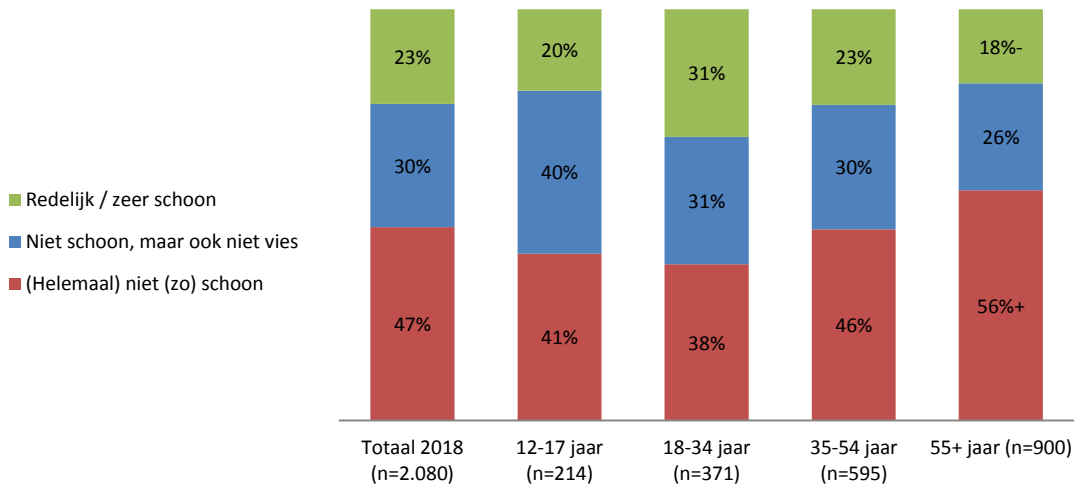
Q4. Hoe schoon vindt u Nederland wat betreft zwerfafval over het algemeen? Basis: alle respondenten

55-Plussers vinden Nederland minder vaak schoon

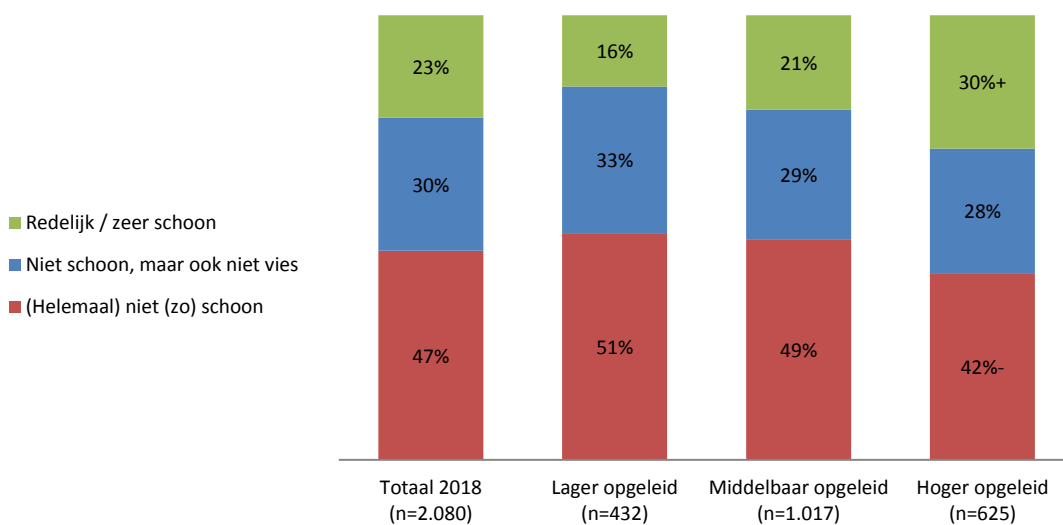
De mate waarin men Nederland schoon vindt wat betreft zwerfafval verschilt per leeftijdsgroep. Net als in voorgaande jaren blijkt dat 55-plussers Nederland relatief vaak niet schoon vinden qua zwerfafval. Meer dan de helft van de 55-plussers (56%) vindt Nederland over het algemeen niet schoon. Slechts een vijfde (18%) van de 55-plussers vindt Nederland wel schoon en een kwart (26%) is neutraal.

Q4. Hoe schoon vindt u Nederland wat betreft zwerfafval over het algemeen? Basis: alle respondenten

Als we kijken naar opleidingsniveau zien we dat hoger opgeleiden Nederland relatief vaker schoon vinden (30%) dan lager opgeleiden en middelbaar opgeleiden (respectievelijk 21% en 16%). Lager opgeleiden (51%) en middelbaar opgeleiden (49%) geven juist vaker aan dat zij Nederland niet schoon vinden dan hoger opgeleiden (42%). Ook zien we dat vrouwen Nederland vaker niet schoon vinden (50%) dan mannen (44%) als het gaat om zwerfafval (niet in de grafiek).

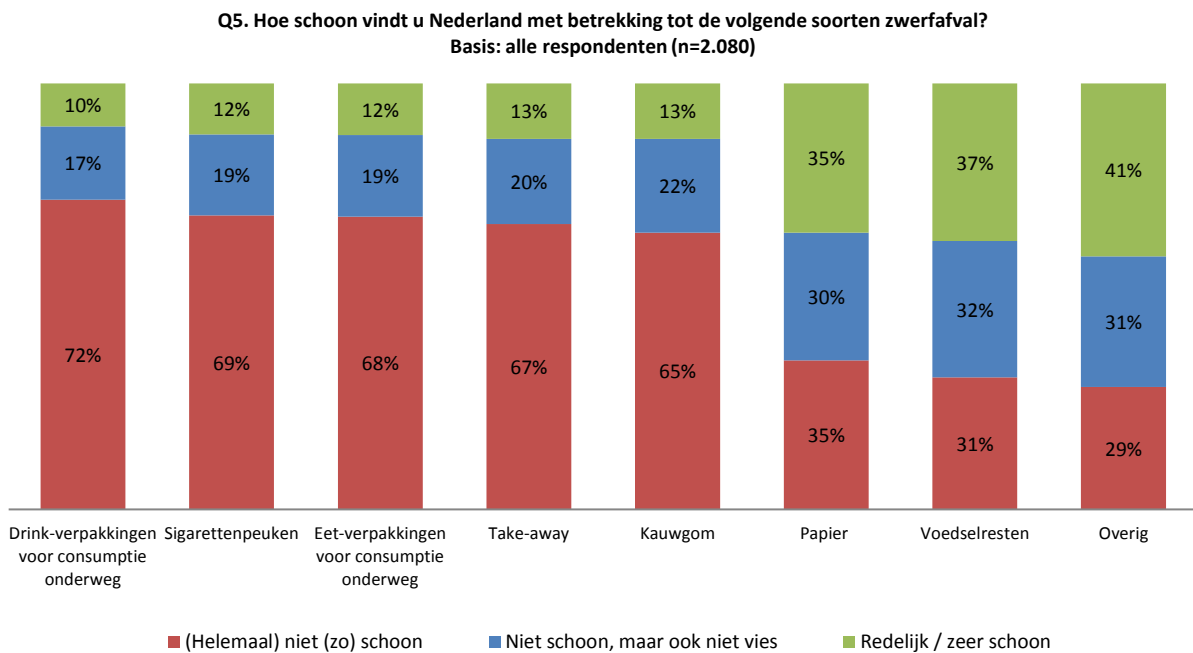
Q4. Hoe schoon vindt u Nederland wat betreft zwerfafval over het algemeen? Basis: alle respondenten.

Men vindt Nederland het minst schoon als het gaat om drinkverpakkingen voor consumptie onderweg

Nederlanders vinden dat hun land relatief schoon is als het gaat om papier (35% redelijk of zeer schoon) en voedselresten (37% redelijk of zeer schoon). Als het gaat om drinkverpakkingen voor consumptie onderweg (72% helemaal niet schoon of niet zo schoon), sigarettenpeuken (69%), eetverpakkingen (68%), take-away (67%) en kauwgom (65%) is men een stuk kritischer. Deze bevindingen in 2018 komen min of meer overeen met de bevindingen van voorgaande jaren.

Verder valt het op dat 55-plussers Nederland vaker niet schoon vinden (80%) als het gaat om drinkverpakkingen voor consumptie onderweg. Tevens vinden hoger opgeleiden Nederland vaker schoon (45%) dan lager opgeleiden (28%) en middelbaar opgeleiden (36%) als het om voedselresten gaat. En, ook als het gaat om papier, zien we dat hoger opgeleiden Nederland vaker schoon vinden (43%) dan lager opgeleiden (27%) en middelbaar opgeleiden (33%). Daarnaast zien we dat vrouwen Nederland vaker niet schoon vinden als het gaat om kauwgom (mannen: 61%, vrouwen: 69%) en voedselresten (mannen: 29%, vrouwen: 34%).

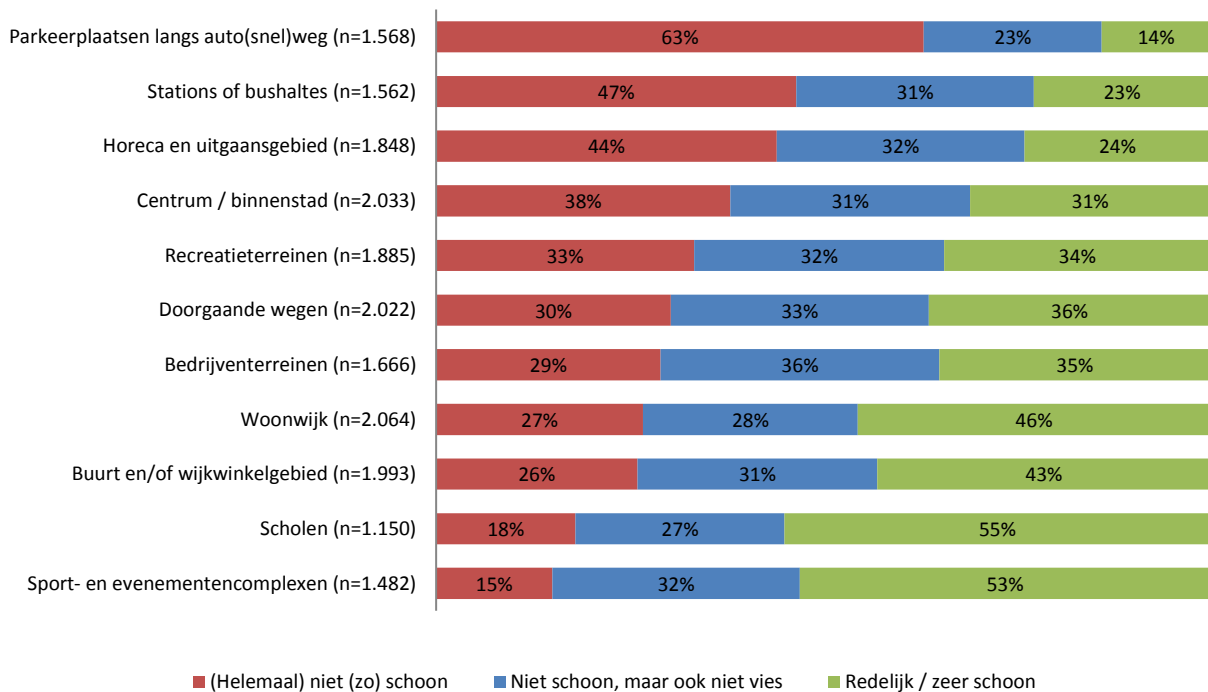
Parkeerplaatsen langs auto(snel)wegen vindt men het minst schoon

Als we vragen naar de hoeveelheid zwerfafval op verschillende locaties, dan vindt men scholen (55%), sport- en evenementencomplexen (53%), woonwijken (46%) en buurt- en/of wijkwinkelgebieden (43%) relatief vaak schoon. Net als in 2017, blijkt dat men in 2018 de parkeerplaatsen langs auto(snel)wegen het vaakst niet schoon vindt (63%), gevolgd door stations en/of bushaltes (47%) en horeca- en uitgaansgebieden (44%).

Verschillen op basis van achtergrondkenmerken (niet in grafiek):

De mate waarin men bepaalde plekken schoon of juist niet schoon vindt, verschilt per bevolkingsgroep. Zo blijken 55-plussers sport- en evenementencomplexen (20%) en recreatieterreinen (40%) vaker als niet schoon te beschouwen dan mensen die jonger zijn dan 55 jaar. Vrouwen vinden woonwijken (29%), recreatieterreinen (37%) en stations en/of bushaltes (50%) vaker niet schoon. Hoger opgeleiden vinden woonwijken (52%), bedrijventerreinen (39%), scholen (61%), doorgaande wegen (41%) en sport- en evenementencomplexen (57%) vaker schoon dan lager opgeleiden. En, hoger opgeleiden vinden de horeca en uitgaansgebieden (51%) en parkeerplaatsen (67%) juist vaker niet schoon dan lager opgeleiden.

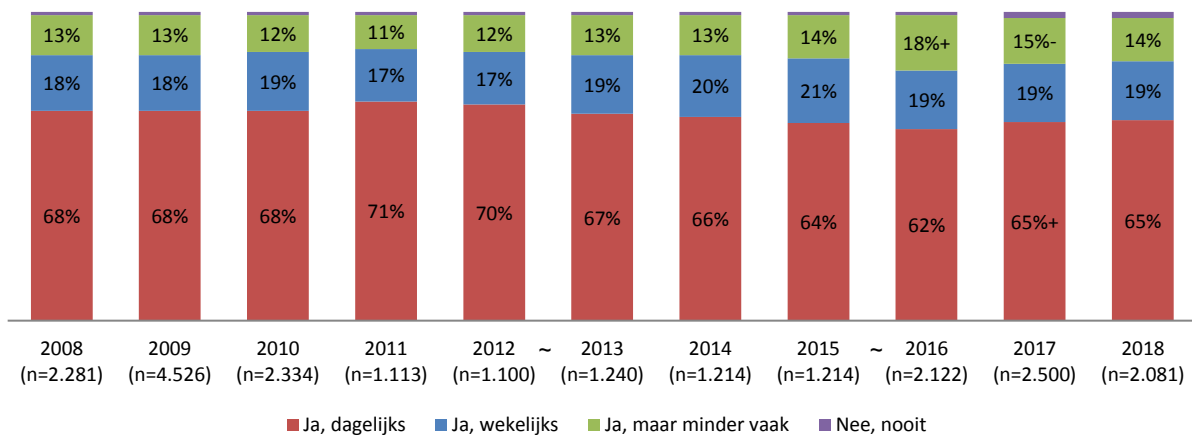
Q7. Hoe schoon vindt u de onderstaande plekken in Nederland over het algemeen met betrekking tot zwerfafval? Basis: is op de plek geweest.

2. Mate waarin Nederlanders aangeven zwerfafval te zien, is niet veranderd in 2018

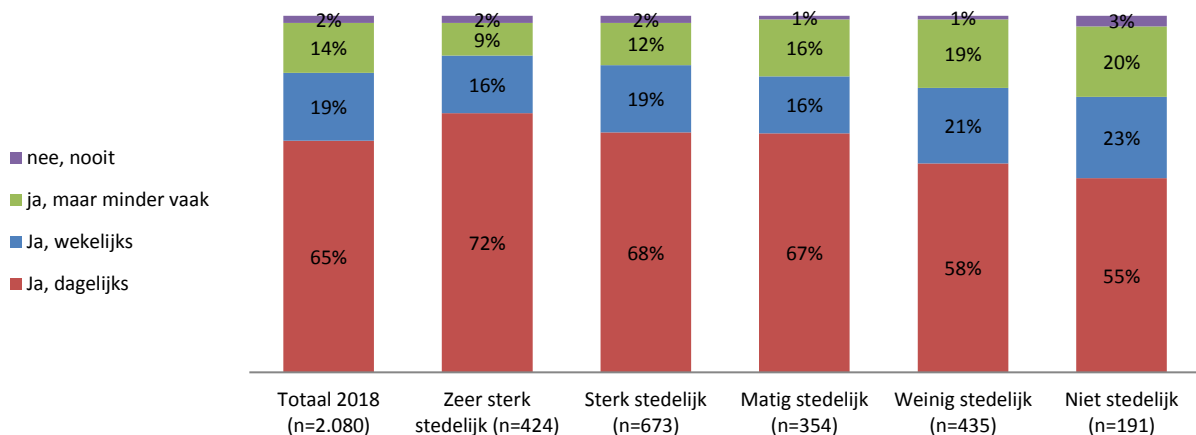
In het vorige hoofdstuk bleek dat zwerfafval voor ruim vier op de tien Nederlanders het eerste probleem is in hun wijk dat de overheid zou moeten aanpakken. Net als in 2017, zegt circa twee derde van de Nederlanders (65%) in 2018 dagelijks zwerfafval te zien. Zwerfafval is dus iets waar veel mensen vaak mee geconfronteerd worden. De mate waarin men zegt zwerfafval te zien is in 2018 niet veranderd ten opzichte van 2017.

Q3. Ziet u wel eens zwerfafval? Basis: alle respondenten

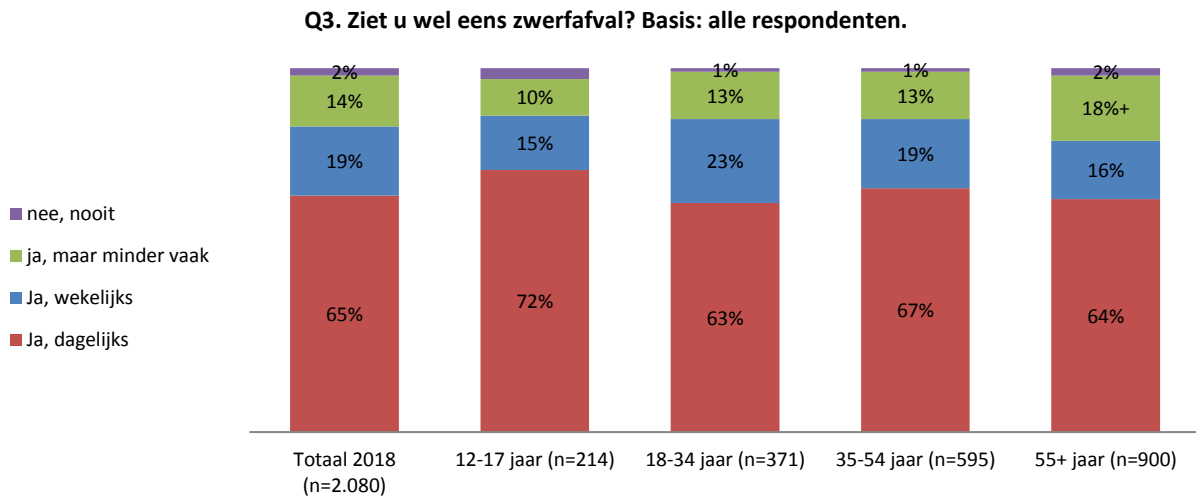

De mate waarin men aangeeft wel eens zwerfafval te zien, verschilt per woongebied. Mensen in niet-stedelijke gebieden geven relatief minder vaak (55%) aan dagelijks zwerfafval te zien dan mensen in zeer sterk stedelijke gebieden (72%).

Q3. Ziet u wel eens zwerfafval? Basis: alle respondenten.

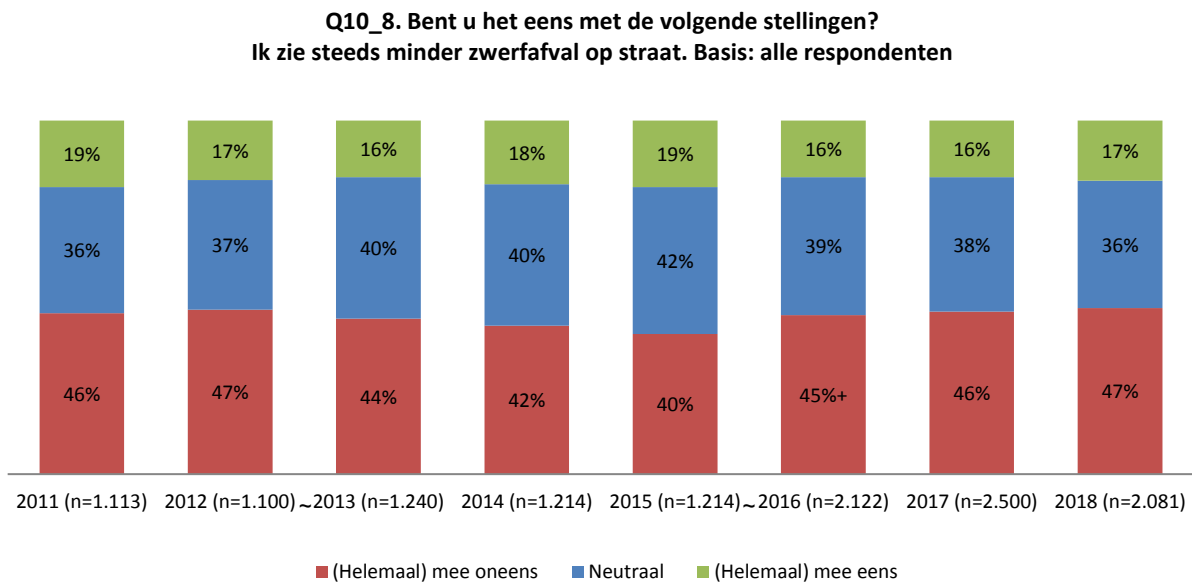

Wat verder opvalt, is dat 55-plussers zeggen minder vaak zwerfafval tegen te komen (18%) dan 12-tot en met 17-jarigen (10%).

Mensen hebben niet het gevoel dat de hoeveelheid zwerfafval afneemt

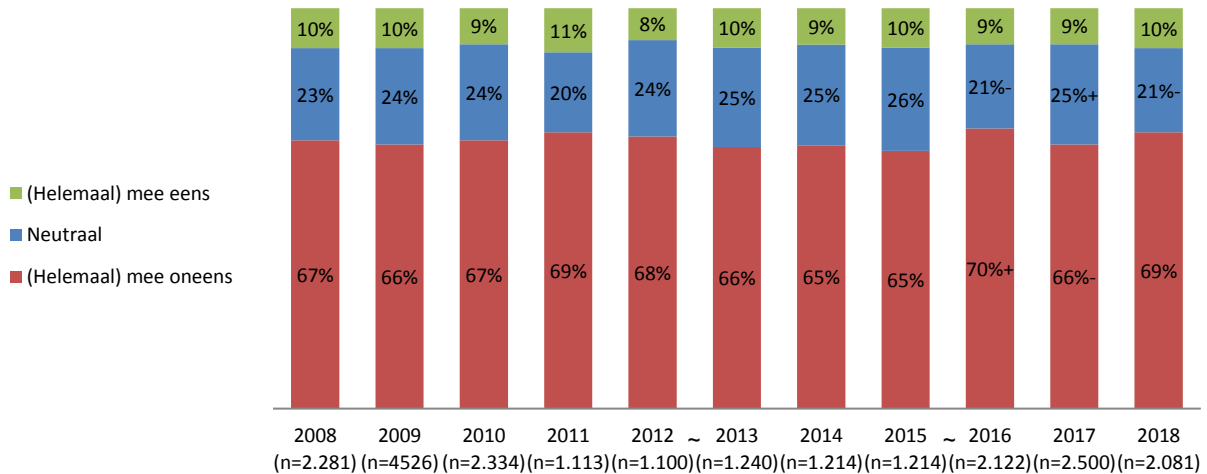
Net als in voorgaande jaren geeft een zesde van de Nederlanders (17%) aan steeds minder zwerfafval te zien op straat. Dat percentage is vrijwel onveranderd gebleven in de periode 2011-2018. Bijna de helft van de Nederlanders (47%) is het oneens met de stelling dat zij minder zwerfafval zien op straat; ruim een derde (36%) is neutraal.

Mate waarin men op zwerfafval zegt te letten, is niet veranderd in 2018

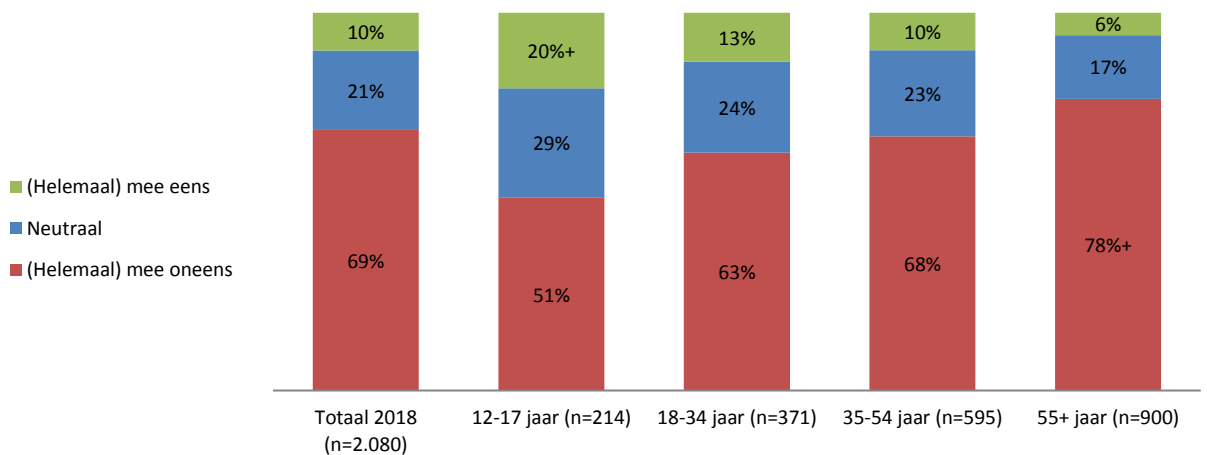
Een op de tien Nederlanders (10%) is het eens met de stelling 'ik let vrijwel nooit op zwerfafval' en ruim twee derde van de Nederlanders (69%) is het hier juist mee oneens. In 2018 antwoordt een vijfde van de Nederlanders (21%) neutraal op deze stelling; dit percentage is gedaald ten opzichte van 2017 (25%). De mate waarin men zegt op zwerfafval te letten is in 2018 niet veranderd ten opzichte van 2017 (blijft rond de 10%).

Q10_1. Bent u het eens met de volgende stellingen? Stelling: ik let vrijwel nooit op zwerfafval. Basis: alle respondenten

Men blijkt echter meer op zwerfafval te gaan letten naarmate men ouder wordt. Een vijfde van de jongeren (20%) in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar geeft aan vrijwel nooit op zwerfafval te letten terwijl slechts een op de twintig (6%) 55-plussers dit zegt.

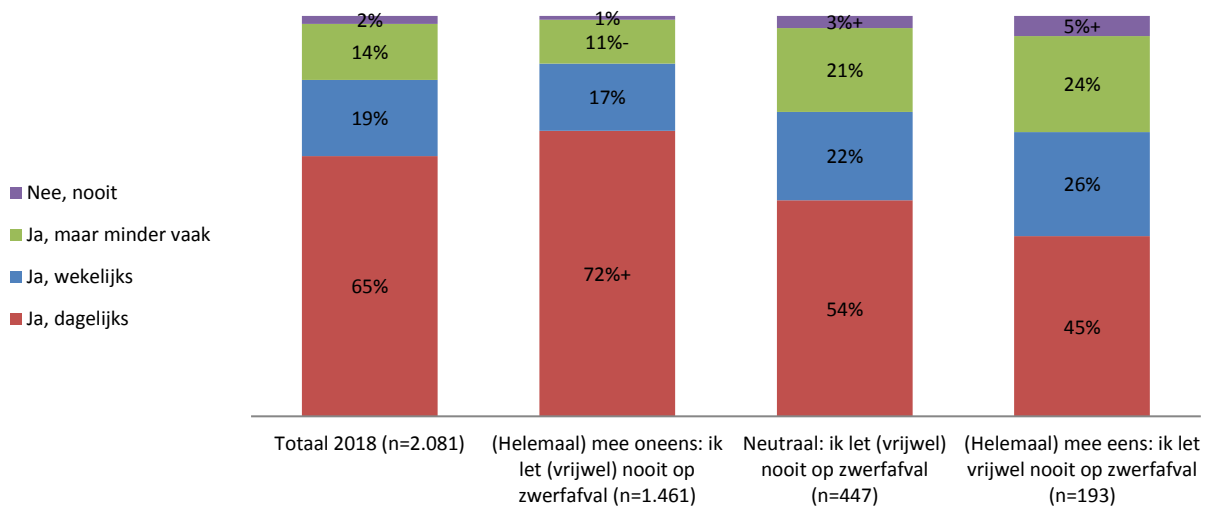
Q10_1. Bent u het eens met de volgende stellingen? Stelling: ik let vrijwel nooit op zwerfafval. Basis: alle respondenten

In het algemeen zegt een kwart (26%) van de Nederlanders meer op zwerfafval te letten dan mensen uit hun directe omgeving. Tevens een kwart van de Nederlanders (25%) is het oneens met de stelling dat zij meer op zwerfafval letten dan mensen uit hun directe omgeving; de helft (49%) is neutraal (niet in grafiek). Op dit vlak zijn er geen veranderingen in 2018 ten opzichte van 2017.

Bijna twee derde van de Nederlanders (65%) geeft in 2018 aan dat zij dagelijks zwerfafval zien. Onder mensen die zeggen vrijwel nooit op zwerfafval te letten, is dit aandeel kleiner, namelijk minder dan de helft (45%). Van de mensen die zeggen vrijwel nooit op zwerfafval te letten, geeft een op de twintig personen (5%) aan nooit zwerfafval te zien. Gemiddeld zegt 2% van de Nederlanders nooit zwerfafval te zien. Deze bevindingen in 2018 bevestigen de bevindingen van vorig jaar: de mate waarin men zwerfafval ziet, blijkt dus samen te hangen met de mate waarin men op zwerfafval let.

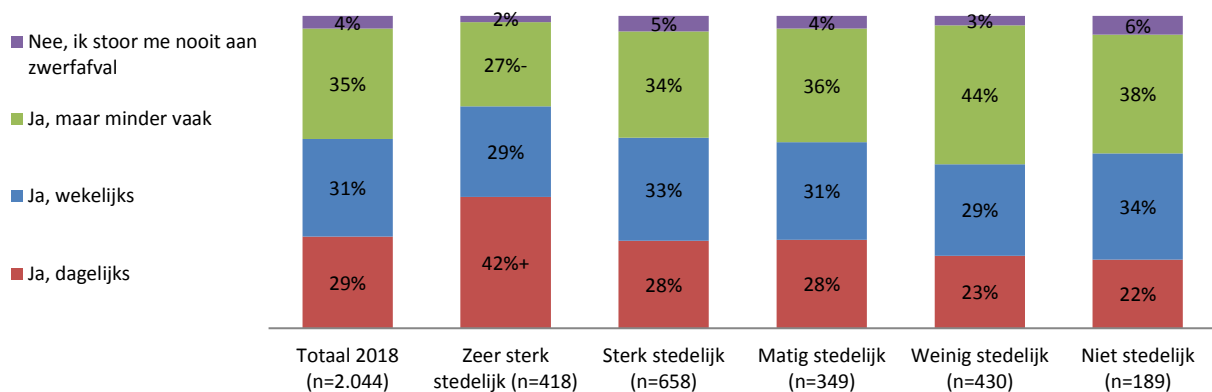
Q10_1: Ik let vrijwel nooit op zwerfafval vs. Q3: Ziet u wel eens zwerfafval? Basis: alle respondenten

Mensen in stedelijke gebieden storen zich vaker aan zwerfafval

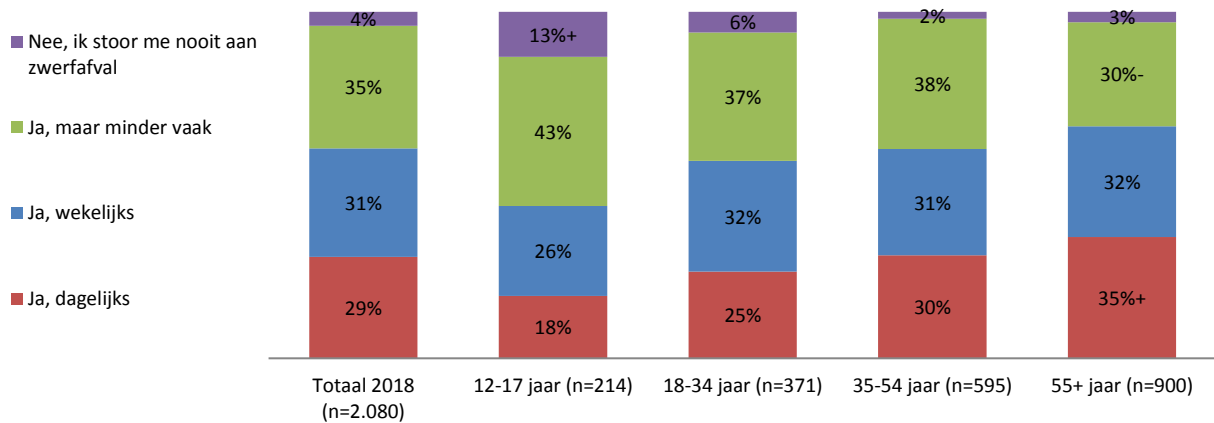
Zoals we al eerder zagen, is zwerfafval een groter probleem in meer stedelijke gebieden dan in minder stedelijke gebieden: mensen in zeer stedelijke gebieden geven vaker aan dagelijks zwerfafval tegen te komen. Stadsbewoners blijken zich dan ook vaker aan zwerfafval te storen dan mensen die in niet-stedelijke gebieden wonen. Van de mensen die in niet-stedelijke gebieden wonen, geeft circa een vijfde (22%) aan zich dagelijks te storen aan zwerfafval; onder mensen in stedelijke gebieden is dit 42%. Gemiddeld geven drie op de tien Nederlanders (29%) aan zich dagelijks te storen aan zwerfafval.

Q9. Stoort u zich aan zwerfafval? Basis: ziet wel eens zwerfafval

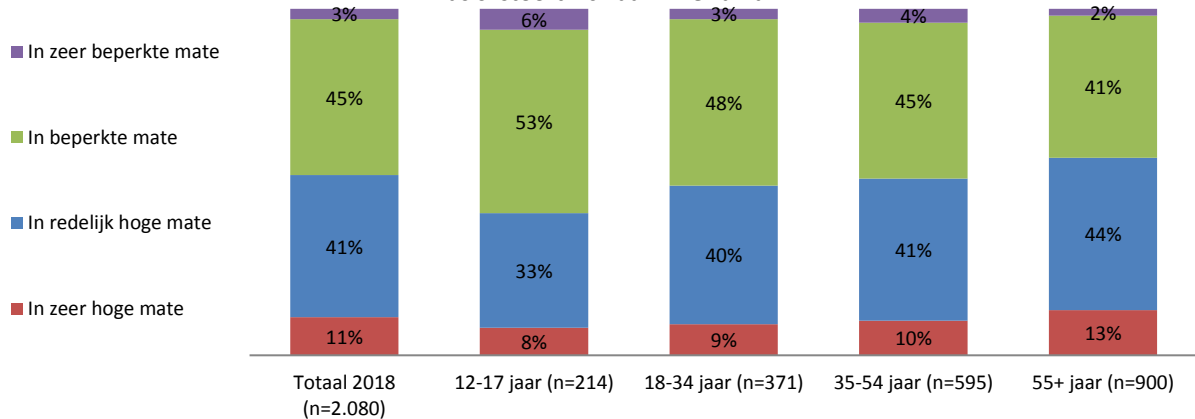
Jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar storen zich minder vaak aan zwerfafval. Ruim een op de tien jongeren (13%) geeft aan zich nooit te storen aan zwerfafval. Een vijfde van de jongeren (18%) zegt zich hier juist dagelijks aan te storen. Van de 55-plussers zegt ruim een derde (35%) zich dagelijks te storen aan zwerfafval; slechts 3% zegt zich hier nooit aan te storen.

Q9. Stoort u zich aan zwerfafval? Basis: ziet wel eens zwerfafval

Van de mensen die zeggen zich te storen aan zwerfafval geeft ongeveer de helft (48%) aan zich in redelijk of zeer hoge mate te storen aan zwerfafval, de andere helft (52%) stoort zich in (zeer) beperkte mate aan zwerfafval. De mate waarin men zich stoort aan zwerfafval neemt toe naarmate men ouder wordt. Onder 12- tot en met 17-jarigen geven ruim vier op de tien personen (42%) aan zich in redelijk of zeer hoge mate te storen aan zwerfafval, onder 55-plussers is dit meer dan de helft (57%).

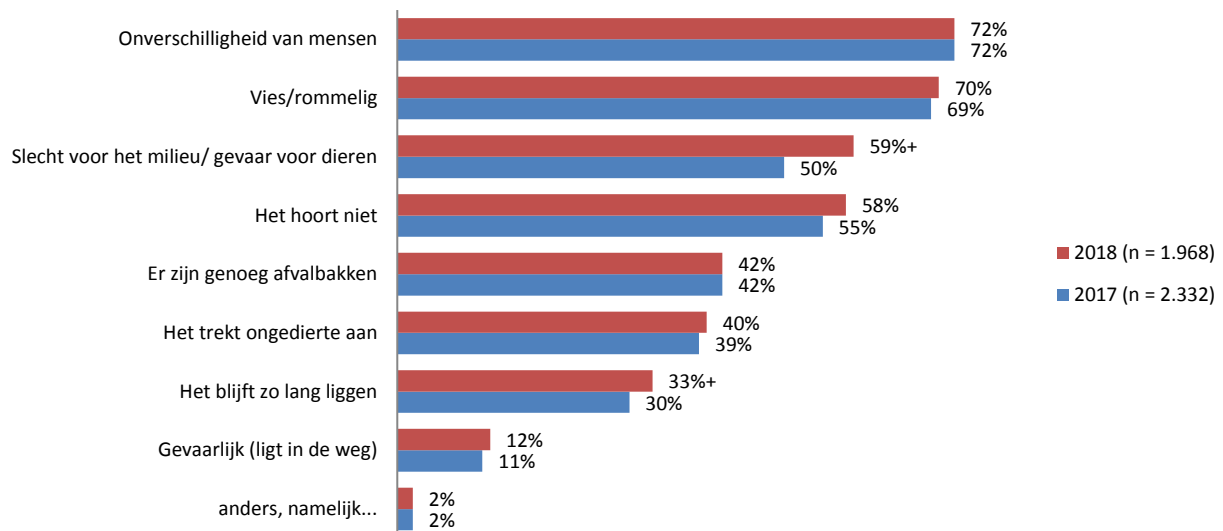
Q9. In welke mate stoort u zich over het algemeen aan zwerfafval? Basis: stoort zich aan zwerfafval

3. Men stoort zich in 2018 vaker aan zwerfafval omdat het slecht is voor het milieu en gevaarlijk voor dieren

Hoofdstuk 2 liet zien dat een groot deel van de mensen dagelijks zwerfafval ziet, en dat de overgrote meerderheid van deze mensen zich daar ook aan stoort. Wat maakt dan dat men zich stoort? Net als in voorgaande jaren blijkt men zich ook in 2018 vooral te storen aan zwerfafval vanwege de onverschilligheid van mensen (72%) en omdat het vies en rommelig oogt (69%). Ten opzichte van 2017 zien we dat men zich 2018 vaker zegt te storen aan zwerfafval omdat het slecht is voor het milieu en/of gevaarlijk voor dieren (2017: 50%, 2018: 59%) en omdat het zo lang blijft liggen (2017: 30%, 2018: 33%).

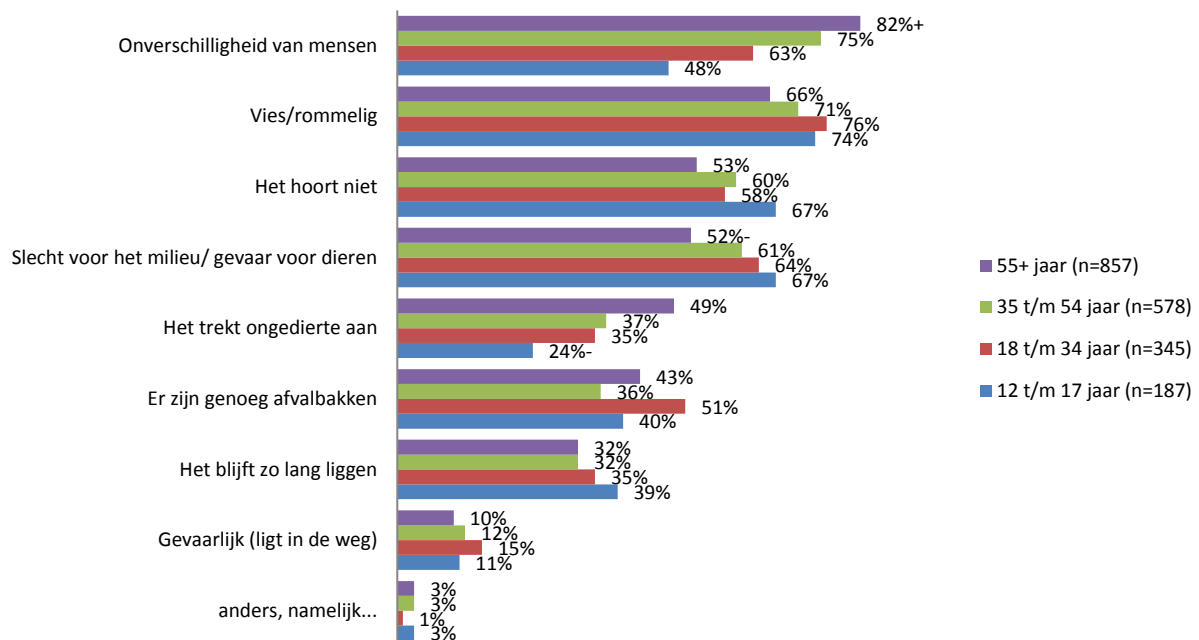
Q11. Om welke reden(en) stoort u zich aan zwerfafval? Meer antwoorden mogelijk.
Basis: mensen die zich storen aan zwerfafval.

Als we kijken naar de verschillende bevolkingsgroepen en de redenen waarom zij zich storen aan zwerfafval dan zien we dat vrouwen zich vaker storen aan zwerfafval omdat het slecht is voor het milieu en/of gevaarlijk voor de dieren (64%) dan mannen (54%).

In vergelijking met de overige leeftijdsgroepen zeggen 55-plussers relatief minder vaak dat zij zich storen aan zwerfafval omdat het slecht is voor het milieu en/of een gevaar voor de dieren (52%) dan bijvoorbeeld 12- tot en met 17-jarigen (67%). Naarmate men ouder wordt, (12-17 jaar: 48%, 18-34 jaar: 63%, 35-54 jaar: 75%, 55 jaar en ouder: 82%) wordt de onverschilligheid van mensen vaker als reden genoemd om zich te storen aan zwerfafval. Ook blijkt dat 55-plussers zich vaker dan 12- tot en met 17-jarigen (24%) storen aan zwerfafval omdat het ongedierte aantrekt (49%).

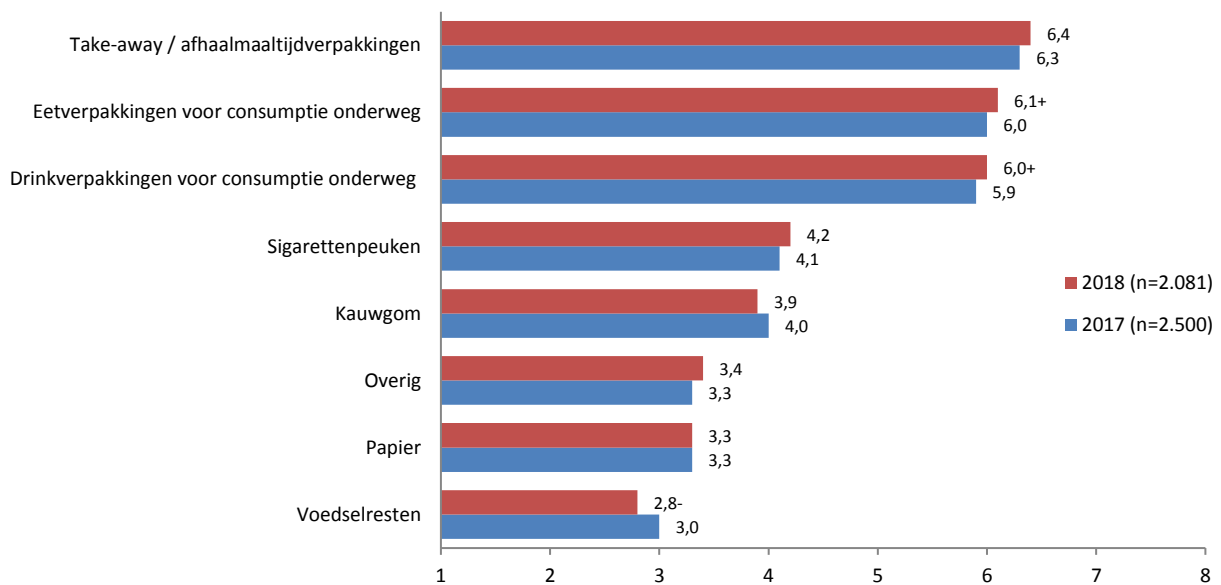
Q11. Om welke reden(en) stoort u zich aan zwerfafval? Meer antwoorden mogelijk.
Basis: mensen die zich storen aan zwerfafval.

Net als in voorgaande jaren stoort men zich het meest aan afhaalmaaltijdverpakkingen

Nederlanders blijken zich er het meest aan te storen wanneer anderen afhaalmaaltijdverpakkingen (take-away) op straat gooien; gevolgd door eetverpakkingen (bijv. snoepwikkels, chipszakken) en drinkverpakkingen (bijv. blikjes en flesjes) voor consumptie onderweg. Over het algemeen stoort men zich het minst aan andere mensen die voedselresten (bijv. bananenschillen en klokhuizen) op straat gooien. Ten opzichte van 2017 zien we dat Nederlanders zich in 2018 meer storen aan het op straat gooien van eetverpakkingen en drinkverpakkingen voor consumptie onderweg. Daarentegen zegt men zich in 2018 minder te storen aan het op straat gooien van voedselresten dan in 2017 het geval was.

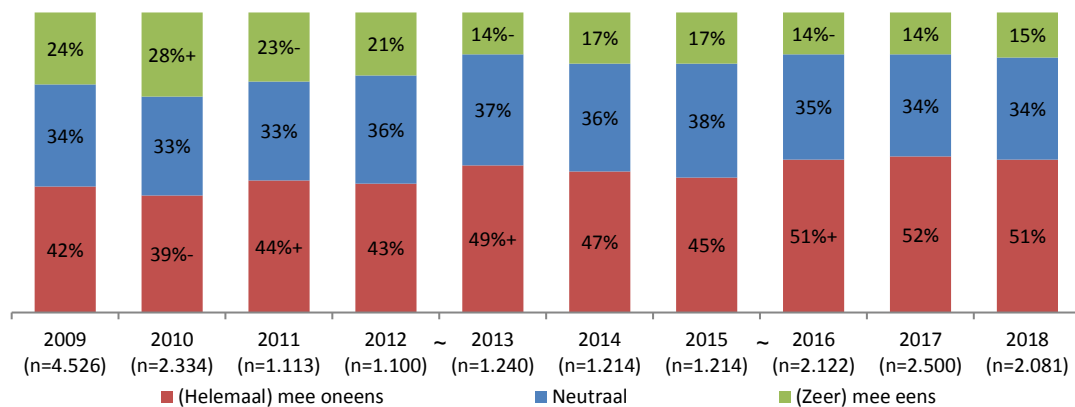
Q12. Hieronder ziet u verschillende soorten zwerfafval. Stel dat u ziet dat iemand die op straat gooit. Van welke soort zwerfafval stoort u dat het meest? En welke daarna? Klik alle opties aan, op volgorde van grootste ergernis tot kleinste ergernis.

4. Meerderheid Nederlanders vindt niet dat het schoonhouden van Nederland vooral een taak is van de overheid

Circa de helft van de Nederlanders (51%) is het oneens met de stelling dat het schoonhouden van Nederland vooral een taak is van de overheid. In 2009 vond nog een kwart (24%) van de Nederlanders het schoonhouden van Nederland vooral een overheidstaak; in 2018 is dit 15%. Er is geen verschil te zien in de mening van Nederlanders in de periode 2016-2018. Echter blijkt dat mensen in de hogere sociale klasse het wel vaker oneens (55%) zijn met de stelling dat het schoonhouden van Nederland vooral een taak is van de overheid dan mensen in de lagere sociale klasse (42%).

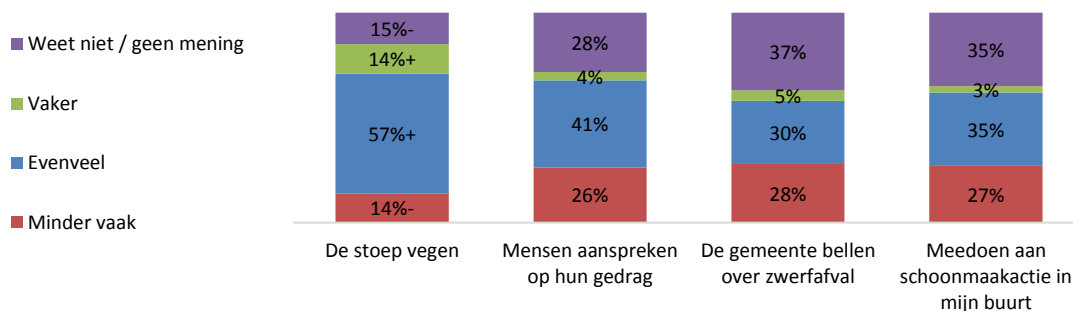
Q22b_1. Het schoonhouden van Nederland is vooral een taak van de overheid. Basis: alle respondenten.

Ruim acht op de tien Nederlanders (81%) geven aan dat zij zelf medeverantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van hun omgeving. Een op de twintig Nederlanders (5%) zegt het oneens te zijn met de stelling dat zij zelf medeverantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van hun eigen omgeving (niet in grafiek).

Als men mensen vraagt wat zij in de laatste drie maanden zelf hebben gedaan aan het opruimen van zwerfafval, dan blijkt dat men in de laatste drie maanden vooral "vaker" de stoep heeft geveegd (14%). Er zijn geen noemenswaardige verschillen te zien tussen de twee metingen in 2018.

Heeft u de laatste 3 maanden zelf iets gedaan aan het opruimen van zwerfafval? De afgelopen 3 maanden heb ik in vergelijking met de maanden daarvoor... Basis: alle respondenten (n=2.081)

Ouderen zijn vaker bereid om zwerfafval te voorkomen en te beperken dan jongeren

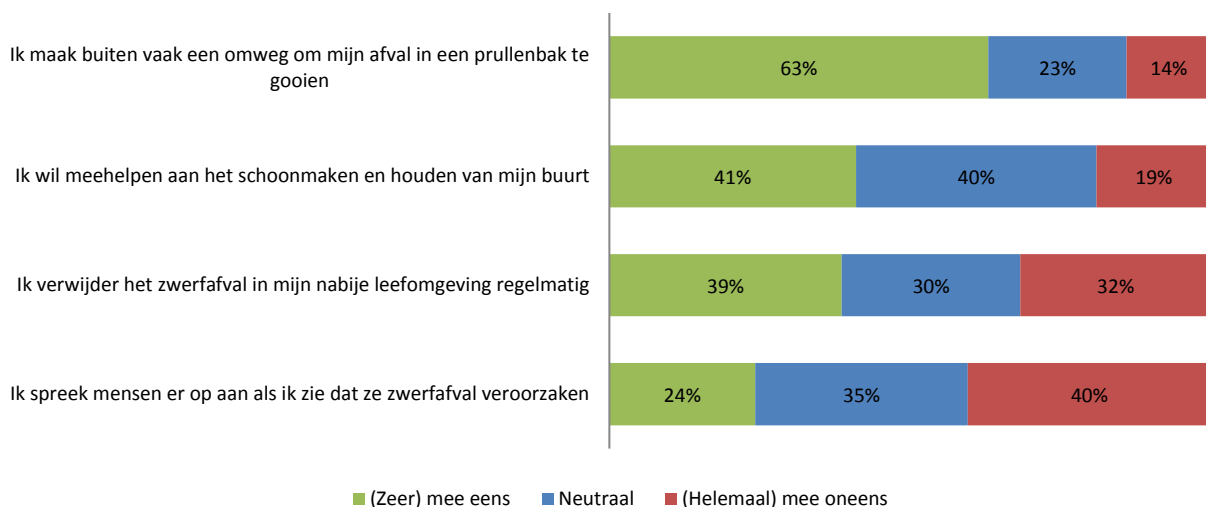
Het merendeel van de Nederlanders (63%) geeft aan buiten vaak een omweg te maken om hun afval in de prullenbak te gooien; circa een zesde van de Nederlanders (14%) zegt dit niet te doen. Jongeren (12-17 jaar) geven minder vaak aan een omweg te maken. Circa de helft van de jongeren (12-17 jaar) zegt vaak een omweg te maken om hun afval in een prullenbak te gooien (47%), van de 55-plussers zeggen zeven op de tien (70%) vaak een omweg te maken. Hoger opgeleiden geven vaker dan lager opgeleiden (57%) en middelbaar opgeleiden (59%) aan (72%) dat zij vaak een omweg maken om hun afval weg te gooien.

Vier op de tien Nederlanders (41%) geven aan dat zij willen meehelpen om hun buurt schoon te maken en te houden, vier op de tien zijn neutraal (40%) en een vijfde (19%) zegt dit niet te willen. 55-Plussers (46%) en 35- tot en met 54-jarigen (44%) zijn vaker bereid om hieraan mee te helpen dan mensen die jonger zijn dan 35 jaar (12-17 jaar: 30%, 18-34 jaar: 32%). Mensen in de leeftijdscategorie 12-17 jaar (26%) en 18-34 jaar (26%) zijn juist vaker niet bereid om mee te helpen om hun buurt schoon te maken en te houden (35-54 jaar: 16%, 55 jaar en ouder: 16%).

Vier op de tien Nederlanders (39%) zeggen regelmatig zwerfafval in hun nabije omgeving te verwijderen; drie op de tien (32%) zeggen dit niet te doen. Naarmate men ouder wordt, zegt men vaker afval te verwijderen uit hun nabije omgeving. Zo zegt een zesde (16%) van de 12- tot en met 17-jarigen regelmatig afval uit hun omgeving te verwijderen, terwijl onder 55-plussers meer dan de helft (51%) zegt dit regelmatig te doen (19-34 jaar: 24%, 35-54 jaar: 42%).

Ongeveer een kwart van de Nederlanders (24%) zegt dat zij mensen erop aanspreken als zij zien dat anderen zwerfafval veroorzaken, vier op de tien Nederlanders zeggen dit niet te doen (40%) en een derde is neutraal (35%). Jongeren spreken anderen er minder snel op aan dan ouderen. Van de 12-tot en met 17-jarigen zegt een tiende (9%) dat zij anderen aanspreken als zij zien dat zij zwerfafval veroorzaken, van de 55-plussers zeggen drie op de tien personen dit te doen (31%). Ruim negen op de tien Nederlanders (93%) zijn het oneens met de stelling dat het geen zin heeft om afval in de prullenbak te gooien als andere mensen hun afval toch op straat gooien; slechts 2% is het hier wel mee eens (niet in grafiek).

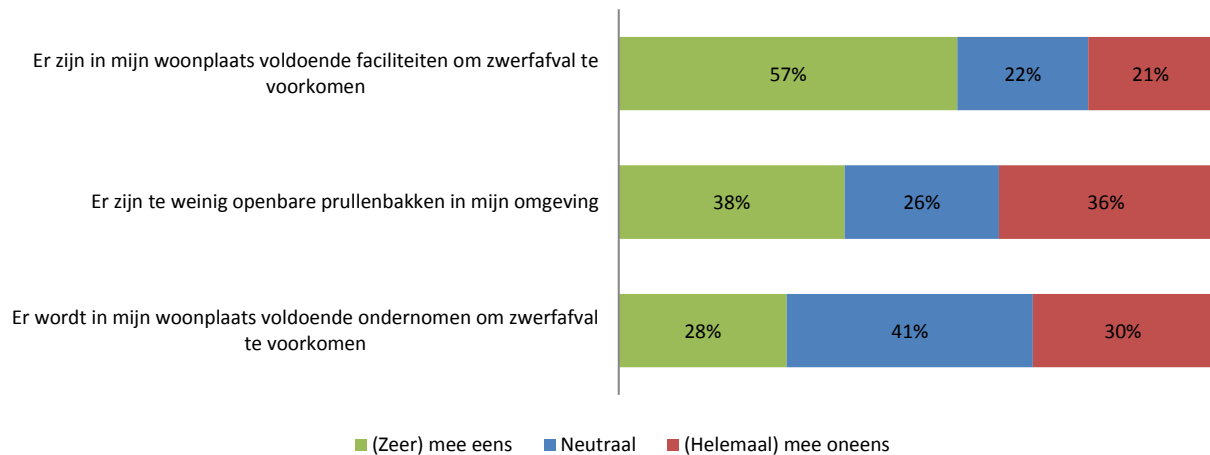
In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? Basis: alle respondenten (n=2.081)

Minderheid is het er mee eens dat er voldoende wordt gedaan om zwerfafval te voorkomen

De meeste Nederlanders (57%) vinden dat er in hun woonplaats voldoende faciliteiten zijn om zwerfafval te voorkomen. Dat komt overeen met de bevinding hierboven dat men de overheid niet (voornamelijk) verantwoordelijk acht voor het schoonhouden van Nederland. Verder geeft ruim een derde (38%) aan dat er te weinig openbare prullenbakken in hun omgeving zijn en drie op de tien Nederlanders (28%) vinden dat er in hun woonplaats voldoende wordt ondernomen om zwerfafval te voorkomen; tevens drie op de tien Nederlanders zijn het hier niet mee eens (30%).

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? Basis: alle respondenten (n=2.081)

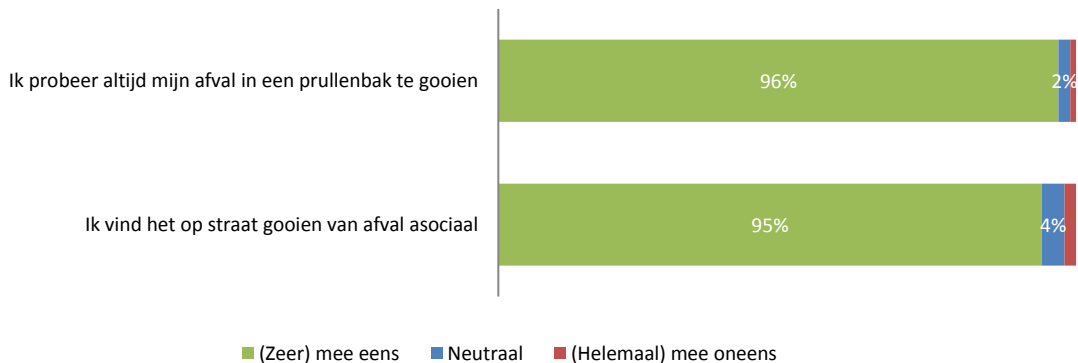

5. Bijna alle Nederlanders vinden het op straat gooien van afval asociaal

Bijna alle Nederlanders (96%) zeggen dat zij altijd proberen om hun afval in een prullenbak te gooien. Daarnaast geven ook bijna alle Nederlanders (95%) aan dat zij het op straat gooien van afval asociaal vinden. Mensen van 35 jaar of ouder zeggen vaker dat zij het op straat gooien van afval asociaal vinden (35-54 jaar: 96%, 55 jaar en ouder: 96%) dan mensen onder de 35 jaar (12-17 jaar: 91%, 18-34 jaar: 91%).

Bijna alle Nederlanders zien het op straat gooien van afval als asociaal. Ruim driekwart van de Nederlanders (78%) staat dan ook achter het uitdelen van hogere boetes voor het veroorzaken van zwerfafval; een tiende (8%) staat hier niet achter. Onder 55-plussers is echter relatief meer draagvlak voor het uitdelen van hogere boetes voor het veroorzaken van zwerfafval (81%) dan onder 12- tot en met 17-jarigen (71%).

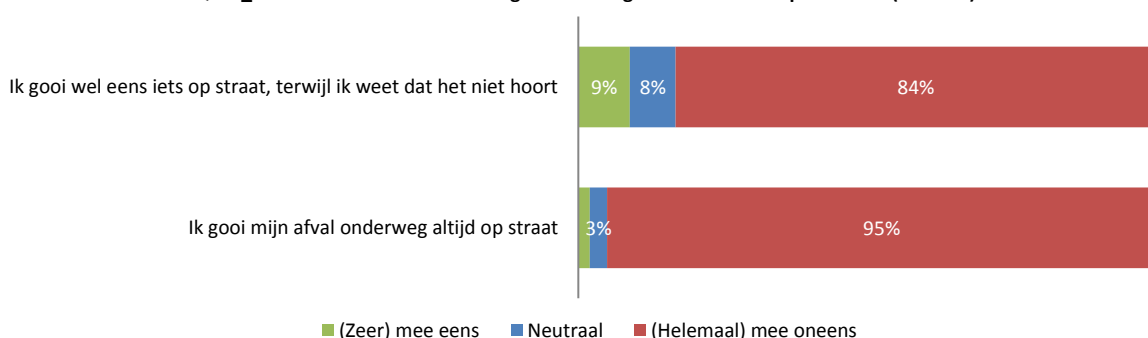
Q22b. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? Basis: alle respondenten (n=2.081)

Circa een tiende van de Nederlanders zegt wel eens iets op straat te gooien

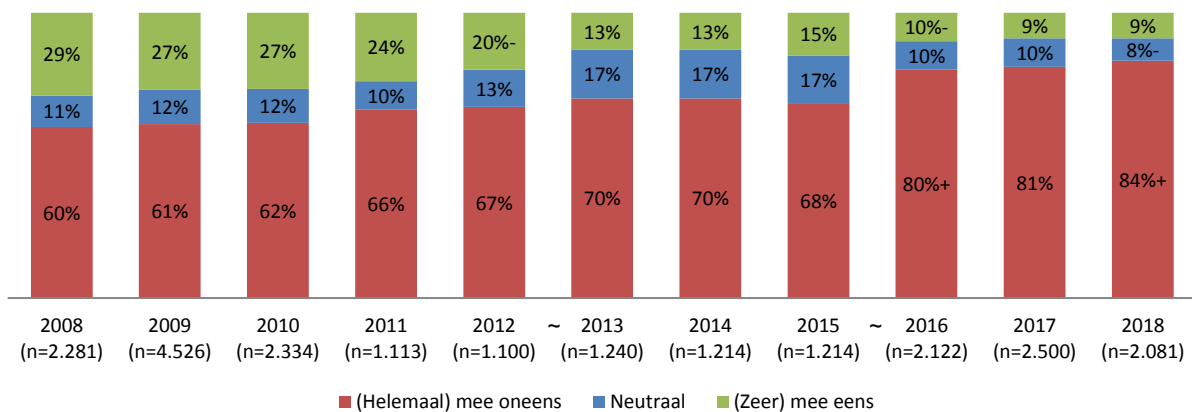
Hoewel 95% van de Nederlanders aangaf het asociaal te vinden om afval op straat te gooien, zegt toch circa een op de tien Nederlanders (9%) zelf wel eens iets op straat te gooien terwijl zij weten dat dit niet hoort; 84% zegt dit niet te doen. Mannen (87%) zeggen vaker dan vrouwen (80%) wel eens iets op straat te gooien, terwijl zij weten dat het niet hoort. Ook zien we dat 12- tot en met 17-jarigen relatief vaker zeggen iets op straat te gooien (17%), terwijl 55-plussers juist minder vaak zeggen wel eens iets op straat te gooien (5%).

Q22b_3. Bent u het eens met de volgende stellingen? Basis: alle respondenten (n=2.081)

Als we kijken naar de periode 2008-2018 zien we dat mensen steeds minder vaak aangeven wel eens iets op straat te gooien terwijl zij weten dat het niet hoort. In 2008 gaven nog drie op de tien Nederlanders (29%) aan wel eens iets op de straat te gooien, in 2018 is dit gedaald tot een tiende van de Nederlanders (9%). Het percentage mensen dat oneens is met de stelling dat zij wel eens iets op straat gooien is in 2018 (84%) toegenomen ten opzichte van 2017 (81%).

Q22_1. Bent u het eens met de volgende stellingen? Stelling: Ik gooi wel eens iets op straat, terwijl ik weet dat het niet hoort. Basis: alle respondenten

6. Bijlagen

6.1. Onderzoeksverantwoording

Methode

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van Computer Assisted Web Interviewing (CAWI). Het onderzoek bestaat uit twee metingen. Het veldwerk voor meting 1 2018 is uitgevoerd van 20 september tot en met 27 september. Voor meting 2 is het veldwerk uitgevoerd van 22 november 2018 tot en met 2 december 2018. De vragenlijst was voor beide metingen hetzelfde. De vragenlijst is niet veranderd ten opzichte van de vragenlijst voor het onderzoek in 2016 en 2017.

Doelgroep

De doelgroep voor dit onderzoek is de Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder.

Steekproef

Voor dit onderzoek is een steekproef gebruikt van de Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder. De steekproef is representatief op leeftijd, geslacht, regio, stedelijkheid, welstand en herkomstgroepering. De onderzoeksresultaten zijn herwogen op leeftijd, geslacht, regio, stedelijkheid, welstand en herkomstgroepering.

Voor meting 1 zijn in totaal 1.982 personen uitgenodigd voor het onderzoek; hiervan hebben 1.099 personen de vragenlijst volledig ingevuld. De responsratio voor meting 1 komt hiermee op 55,4%. Voor meting 2 zijn in totaal 1.946 personen uitgenodigd voor het onderzoek; hiervan hebben 980 personen de vragenlijst volledig ingevuld. De responsratio voor meting 2 komt hiermee op 50,4%. Om de respons te bevorderen, zijn er tijdens beide metingen twee herinneringse-mails uitgestuurd.

Rapportage

Perceentebasis en significantie zijn in de grafieken aangegeven².

Mogelijk bureau-effect

In 2013 en in 2016 is de uitvoering van het onderzoek overgedragen aan en uitgevoerd door een ander onderzoeksbureau. Zelfs als de steekproefomschrijving en vragenlijst exact gelijk blijven, kan dit leiden tot een zogenaamd 'bureau-effect'. Dat heeft te maken met verschillende manieren om deelnemers aan onderzoekspanels te werven en de wijze waarop vragen aan de respondent worden voorgelegd.

In 2016 is daarnaast de vragenlijst op enkele punten aangepast en was de periode van ondervraging op andere momenten in het jaar dan in voorgaande jaren. Dat betekent dat verschillen in uitkomsten tussen 2012 en 2013 en tussen 2015 en 2016 met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden. Wanneer deze verschillen niet passen in een trend en ook geen andere logische verklaring hebben, moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat het hier om een bureau-effect gaat.

² Meer gedetailleerde informatie over het project is beschikbaar via uw contactpersoon bij Kantar Public.

6.2. Vragenlijst

Q001 - Q001: Problemen woonwijk

Multi coded

Min = 1 | Max = 3

Welke van de onderstaande problemen vindt u dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken in uw wijk?

Kies maximaal 3 antwoorden

Random

- 1 Bekladding van muren en/of gebouwen (graffiti)
- 2 Rommel op straat (zwerfafval)
- 3 Hondenpoep
- 4 Vernielingen
- 5 Bedreigingen
- 6 Overlast door groepen jongeren
- 7 Fietsendiefstal
- 8 Woninginbraken
- 9 Parkeeroverlast
- 10 Geluidsoverlast (door verkeer, horeca of omwonenden)

Q002 - Q002: Introductietekst

Text

Not back

Wij willen u graag een aantal vragen stellen over zwerfafval. Zwerfafval is afval dat mensen bewust of onbewust weggooien of achterlaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn, zoals verpakingsresten, etensresten of sigarettenpeuken. Onder zwerfafval wordt GEEN hondenpoep, bladafval, onkruid of graffiti verstaan en ook GEEN rondzwervend grof vuil (zoals bankstellen, wasmachines), chemisch afval of vuilniszakken die buiten staan op niet-afgesproken tijden.

Q003 - nQ3: Zwerfafval frequentie

Single coded

Not back

Ziet u wel eens zwerfafval?

Normal

- 1 Ja, dagelijks
- 2 Ja, wekelijks
- 3 ja, maar minder vaak
- 4 nee, nooit

Q004 - iQ4: Mate zwerfafval Nederland**Single coded****Not back**

Hoe schoon vindt u Nederland wat betreft zwerfafval over het algemeen?

Normal

- 1 Helemaal niet schoon
- 2 Niet zo schoon
- 3 Niet schoon, maar ook niet vies
- 4 Redelijk schoon
- 5 Zeer schoon

Q005 - iQ5: Soorten zwerfafval**Matrix****Not back | Number of statements: 8 | Number of Scales: 5**

Hoe schoon vindt u Nederland met betrekking tot de volgende soorten zwerfafval?

Rotated

	Helemaal niet schoon	Niet zo schoon	Niet schoon, maar ook niet vies	Redelijk schoon	Zeer schoon
Sigarettenpeuken	☐	☐	☐	☐	☐
Kauwgom	☐	☐	☐	☐	☐
Voedselresten (bananenschillen, klokhuizen, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Take-away/ afhaal eetverpakkingen (servetten, hamburgerbakjes, drinkbekers, (friet)bakjes)	☐	☐	☐	☐	☐
Eet-verpakkingen voor consumptie onderweg (snoepwikkels, chipszakken, rookwarenverpakkingen, knijpverpakkingen etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Drink-verpakkingen voor consumptie onderweg (blikjes, flesjes, drankenkartons)	☐	☐	☐	☐	☐
Papier (kranten, reclaimedrukwerk, overige papiertjes)	☐	☐	☐	☐	☐
Overig (karton, grote verpakkingen, draagtassen, piepschuim, bloempotten, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐

Q006 - nQ7: Frequentie locaties**Matrix****Not back | Number of statements: 11 | Number of Scales: 6**

Hoe vaak komt u gemiddeld op de onderstaande plekken in Nederland?

Rotated

	Nooit	Minder dan 1 keer per jaar	Jaarlijks een tot een aantal keer per jaar	Maandelijks	Wekelijks	Dagelijks
Centrum/ binnenstad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kleiner winkelgebied buiten het centrum	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Woonwijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bedrijventerreinen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Recreatieterreinen zoals een park, strand, recreatieplas of bos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Horeca en uitgaansgebied	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stations of bushaltes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeerplaatsen langs (autosnel)wegen met of zonder tankstation	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Scholen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Doorgaande wegen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sport- en evenementencomplexen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q007 - iQ9: Beoordeling locaties**Matrix****Not back | Number of statements: 11 | Number of Scales: 5**

Hoe schoon vindt u de onderstaande plekken in Nederland over het algemeen met betrekking tot zwerfafval?

Rotated

	Helemaal niet schoon	Niet zo schoon	Niet schoon, maar ook niet vies	Redelijk schoon	Zeer schoon
Centrum/ binnenstad	☐	☐	☐	☐	☐
kleiner winkelgebied buiten het centrum	☐	☐	☐	☐	☐
Woonwijk	☐	☐	☐	☐	☐
Bedrijventerreinen	☐	☐	☐	☐	☐
Recreatieterreinen zoals een park, strand, recreatieplas of bos	☐	☐	☐	☐	☐
Horeca en uitgaansgebied	☐	☐	☐	☐	☐
Stations of bushaltes	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeerplaatsen langs (autosnel)wegen met of zonder tankstation	☐	☐	☐	☐	☐
Scholen	☐	☐	☐	☐	☐
Doorgaande wegen	☐	☐	☐	☐	☐
Sport- en evenementencomplexen	☐	☐	☐	☐	☐

Q008 - iQ10: Stellingen zwerfafval**Matrix****Not back | Number of statements: 3 | Number of Scales: 5**

Bent u het eens met de volgende stellingen?

Random

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Noch mee eens/ noch mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik let vrijwel nooit op zwerfafval	☐	☐	☐	☐	☐
Ik let meer op zwerfafval dan mensen uit mijn directe omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zie steeds minder zwerfafval op straat	☐	☐	☐	☐	☐

Ask only if **Q003 - nQ3,1,2,3**

Q009 - nQ14: Stoort zwerfafval?

Single coded

Not back

Stoort u zich aan zwerfafval?

Random

- 1 Ja, dagelijks
- 2 Ja, wekelijks
- 3 Ja, maar minder vaak
- 4 Nee, ik stoort me nooit aan zwerfafval

Ask only if **Q009 - nQ14,1,2,3**

Q010 - iQ15: Mate van storen zwerfafval

Single coded

Not back

In welke mate stoort u zich over het algemeen aan zwerfafval?

Normal

- 1 In zeer hoge mate
- 2 In redelijk hoge mate
- 3 In beperkte mate
- 4 In zeer beperkte mate

Q011 - mQ18: Redenen storen zwerfafval**Multi coded****Not back | Min = 1**

Om welke reden(en) stoort u zich aan zwerfafval?

Meer antwoorden mogelijk.

Random

- 1 Vies/rommelig
- 2 Onverschilligheid van mensen
- 3 Het hoort niet
- 4 Er zijn genoeg afvalbakken
- 5 Slecht voor het milieu/ gevaar voor dieren
- 6 Gevaarlijk (ligt in de weg)
- 7 Het trekt ongedierte aan
- 8 Het blijft zo lang liggen
- 96 anders, namelijk... **Open *Position fixed*
- 98 geen van deze **Position fixed *Exclusive*

Q012 - Q012: Rangschikken ergernis**Multi coded****Not back | Min = 1 | Top of Mind = 8**

Hieronder ziet u verschillende soorten zwerfafval. Stel dat u ziet dat iemand die op straat gooit; van welke soort zwerfafval stoort u dat het meest? En welke soort daarna?

Klik alle opties aan, op volgorde van grootste ergernis tot kleinste ergernis.

Rotated

- 1 Sigarettenpeuken
- 2 Kauwgom
- 3 Voedselresten (bananenschillen, klokhuizen, etc.)
- 4 Take-away/ afhaal eetverpakkingen (servetten, hamburgerbakjes, drinkbekers, (friet)bakjes)
- 5 Eet-verpakkingen voor consumptie onderweg (snoepwikkels, chipszakken, rookwarenverpakkingen, knijpverpakkingen etc.)
- 6 Drink-verpakkingen voor consumptie onderweg (blikjes, flesjes, drankenkartons)
- 7 Papier (kranten, reclaimedrukwerk, overig (papiertjes),
- 8 Overig (karton, grote verpakkingen, draagtassen, piepschuim, bloempotten, etc.)

Q013 - iQ22:

Matrix

Not back | Number of statements: 7 | Number of Scales: 5

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Random

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Noch mee eens/ noch mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Ik gooi wel eens iets op straat, terwijl ik weet dat het niet hoort	☐	☐	☐	☐	☐
Ik verwijder het zwerfafval in mijn nabije leefomgeving regelmatig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik sta achter het uitdelen van hogere boetes voor het veroorzaken van zwerfafval	☐	☐	☐	☐	☐
Ik spreek mensen er op aan als ik zie dat ze zwerfafval veroorzaken	☐	☐	☐	☐	☐
Ik wil meehelpen aan het schoonmaken en houden van mijn buurt	☐	☐	☐	☐	☐
Er zijn in mijn woonplaats voldoende faciliteiten om zwerfafval te voorkomen.	☐	☐	☐	☐	☐
Er wordt in mijn woonplaats voldoende ondernomen om zwerfafval te voorkomen.	☐	☐	☐	☐	☐

Q014 - iQ22b: Stellingen**Matrix****Not back | Number of statements: 8 | Number of Scales: 5**

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Random

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Noch mee eens/ noch mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Het schoonhouden van Nederland is vooral een taak van de overheid	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben zelf medeverantwoordelijk voor het schoonhouden van mijn eigen omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
Er zijn te weinig openbare prullenbakken in mijn omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak buiten vaak een omweg om mijn afval in een prullenbak te gooien	☐	☐	☐	☐	☐
Ik probeer altijd mijn afval in een prullenbak te gooien	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het op straat gooien van afval asociaal	☐	☐	☐	☐	☐
Het heeft geen zin om mijn afval in een prullenbak te gooien als andere mensen afval toch op straat gooien	☐	☐	☐	☐	☐
Ik gooi mijn afval onderweg altijd op straat.	☐	☐	☐	☐	☐

Q015 - iQ23a:**Matrix****Not back | Number of statements: 4 | Number of Scales: 4**

Heeft u de laatste 3 maanden zelf iets gedaan aan het opruimen van zwerfafval? De afgelopen 3 maanden heb ik in vergelijking met de maanden daarvoor...

Random

	Minder vaak	Evenveel	Vaker	Weet niet / geen mening
De stoep geveegd	☐	☐	☐	☐
De gemeente gebeld over zwerfafval	☐	☐	☐	☐
Mensen aangesproken op hun gedrag	☐	☐	☐	☐
Meegedaan met een schoonmaakactie in mijn buurt	☐	☐	☐	☐

Q016 - Q016: Woonsituatie**Single coded****Not back**

Tot slot nog een vraag over uw woonsituatie: woont u binnen of buiten de bebouwde kom van uw gemeente?

Random

- 1 Binnen de bebouwde kom
- 2 Buiten de bebouwde kom
- 99 weet niet **Position fixed *Exclusive*